

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
învoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Obiceiul ciudat

„Avem un obicei al pământului — așa începe ucazul Nr. 756 al revizoratului școlar din Satu-Mare, dat la 17. III. 1932 către directorii tuturor școlilor din județ — care bântuie prin această parte de țară, care impresionează ciudat (partea de țară? N. R.) pe cei cari vin din alte părți ale țării noastre“. — Ce molimă primejdioasă o mai fi dat peste noi, sfinte Doamne? Istețul revizor ne lămurește pe loc: „Este ciudatul obicei . . . de a saluta în toate locurile: Laude-se Domnul nostru Isus Hristos!“

Evident, că așa ceva nu se mai poate tolera. De aceea voi, luminătorii poporului, „veți începe a face să înceteze salutul de mai sus, începând din școală, și-l veți înlocui cu salutul strămoșesc de: „bună dimineața, bună ziua și bună seara“, iar în ținuturile miniere cu: „noroc bun, sau noroc“. De Hristos, să nu mai fie pomenire!

Și de ce, mă rog, să scoatem numele Domnului Hristos din salutul creștinilor, în ținuturi unde acest obicei păgânesc s'a înrădăcinat adânc, de vreme lungă și este general, ca în țara Oașului, în Maramureș și în atâtea alte părți? Iată de ce: „fiindcă nu aparține neamului românesc, ci a fost intrus în viața dela sate (și orașe! N. R.) dela noi încet și pe nesimțite!“ — Nu pricepeți, vă rog? Cetitori răi ce sunteți! De sigur, Mântuitorul e și al nostru; am avea și noi dreptul și chiar un fel de datorie să-l laudăm toată vremea. Dar vedeți: dacă fac acest lucru francezii și englezii, nemții și italienii, ungurii și polonezii, apoi noi nu vrem în ruptul capului. Vrem să rămânem originali. Indărât, deci, dela Hristos la „noroc!“ Așa a poruncit d. revizor dela Satu-Mare, într'o românească destul de . . . interesantă.

Are însă iluminatul un argument mult mai convingător. Iată-l: „ciudatul“ obicei „lovește în porunca a II-a a lui Dumnezeu! Nu e bine de a se banaliza, de a se uza, într'acest chip numele Mântuitorului neamului românesc“ (sic!). Să luăm pildă dela Evrei, cari nu pronunță numele lui Dumnezeu niciodată, în nici o ocaziune. — Asta da, sic și eu. Foarte original! Nimeni încă n'a înțeles a doua poruncă a lui Dumnezeu așa, nici căiri, de două mii de ani. Toată lumea creștină crede, că e frumos a ne aduce aminte necontenit prezența Domnului. Și e bine a-i pomeni numele, cu gând de cinste. Revizorul din Satu-Mare însă crede altfel.

Și, nu-i vorbă, este ceva bucluc cu „ciudatul obicei“ și cu poruncile. Iată cum: Este o poruncă strămoșească, despre un nas și o oală care fierbe. Și a doua, care spune: să nu grăiești niciodată ce nu știi. Pe amândouă le-a călcat d. revizor. O fi un „obicei ciudat“ al deșteptăciunii sale neastâmpărate.

Sperăm că ministerul instrucțiunii va lua cuvenitele măsuri, până nu se face din el nărav. Că de astfel de năravuri, cari tulbură inutil liniștea creștinilor, destul de necăjiți cu alte greutăți, n'avem nevoie. Nici țara, nici județul Satu-Mare.

Sectarism ridicol

Un parlament neserios — Proiect de lege pentru denunțarea concordatului — Interesele țării și ofensiva ortodoxă

de prof. AUGUSTIN POPA

Nu s-ar putea spune, că Parlamentul ritmului nou a păcătuit prin exces de seriozitate. Dimpotrivă. Șugubăț și mucalit, a dat țării mereu spectacole ilariante; un bine, de sigur, în aceste vremuri de crâncenă mizerie. I-a hărăzit, în schimb, un potop de legi, cari o vor face să plângă. Numărul lor e legiune și actele de naștere necontrolate. Răvna guvernului s-a luat la întrecere, în zemisirea lor, cu inepuizabila inițiativă parlamentară. Și când nici aceste două izvoare nesecate n-au ajuns pentru a stămpăra arzătoarea sete a părinților patriei de a vota mereu și fără socoteală, înaltele corpuri și-au schimbat și răsvotat, de mai multeori chiar în aceeași ședință, propriile legi.

Această febră creatoare, care lucrează inconștient, ca forța elementară a puterilor naturii, și-a atins maximul elanului în zilele din urmă, la spartul târgului. Atunci ne-a fost dat să vedem născându-se legi prin adevărată generațiune spontană, fără știrea și învoirea cuiva, împotriva intențiilor majorității parlamentare și a guvernului care, după ce le-a văzut votate, căuta cu disperare mijloacele de a-le închide pe viață în sertarele din Dealul Mitropoliei.

În mijlocul acestui tumult creator general, nu era lucru ușor să te faci remarcat, nici să ai îndrăzneală nouă și originale. Cu atât mai mare este vrednicia grupului, de-acum celebru, de 40 deputați, cari au reușit să rețină, pe un moment, atențiunea uluită a Camerei. Nu-ivorbă, au și găsit una nostimă de tot. Au depus un proiect de lege, care suna, în esență așa: „Convențiunea încheiată la 16 Maiu 1927 între Statul român și Sf. Scaun dela Roma . . . prin legea de față este și rămâne denunțată“. — Atâta.

Caraghioslăc, care pecetluiește dezolanta lipsă de seriozitate ce stăpânește viața noastră publică. Gest nesocotit care face ridicolii nu numai pe autori ci, din păcate, angajază și obrazul țării.

Concordatul, de sigur, nu are caracterul eternității. El poate fi — și, dacă interesele țării o cer, chiar trebuie denunțat. Pentru asta nu era nevoie de savanta motivare a celor 40, care pleacă dela ciudata teorie, că soarta tratatelor internaționale depinde de schimbarea guvernelor. Nu, onorabililor; tratatele le încheie țara, care e ceva mai mult și mai durabil decât un guvern trecător! Dar nu-i nevoie de această filozofie. În alineatul 2 al art. 23: „Cele două părți contractante își rezervă facultatea de a denunța prezentul Concordat cu un preaviz de șase luni“. — Dar, de altă parte, astfel

de tratate se încheie de obicei cu multă socoteală și chibzuire. Pe temei de studii, consultări și tratative îndelungate. Cum s'a întâmplat și în cazul nostru. Problema s'a pus încă din 1920. A fost urmărită permanent de toate guvernele, până a ajuns la rezolvare în 1927 și la ratificare prin parlament în 1929.

Pentru orice om cu judecată este, deci, limpede, că astfel de acte sunt ceva serios și mai complicat decât îi pare întâiului reporterș de gazetă sau unui căpșor nevinovat de deputat ortodox. Că, prin urmare, ceea ce se face cu atâta grijă și osteneală, nici nu se desface dintr'un capriciu. Că datorită întâie a celuiia, care vrea să atace astfel de probleme, este să se documenteze. Și înainte de-a se ridica la tribuna parlamentului, fie și numai pentru a cere lămuriri privitoare la tratate internaționale, mai întâi să ia contact cu guvernul, răspunzător de raporturile țării cu străinătatea. — Dar a ridica, așa din bun senin, măciuca național-ortodoxă, și a sbiera în fața lumii că toate guvernele țării dela unire încoace au stat din imbecili și incapabili cari au tradat interesele neamului, însemnează să nu-ți dai seama de răspunderea pe care astfel de isbucniri maladive o comportă.

Aceasta chiar și în cazul, că în fond ai dreptate. Adeca în supoziția, că de fapt contractul respectiv e rău pentru țară. Și atunci procedură, care trebuie urmată necondiționat, este cu totul alta decât a pomeniților 40 ai noștri părinți. — Cu atât mai trist și de reprob, dacă nu ai dreptate și dacă motivele invocate nu dovedesc decât vidul de sub jobenul parlamentar. Cum e cazul nostru concret.

Căci cele 6 argumente ale anticoncordatarilor, care ar trebui să „facă aceeași profundă impresie“ și asupra noastră ca și asupra unui confrate de multă bună credință dela „Curentul“, din păcate nu sunt „erudite și severe“, cum îi par lui. Ci goale și trase de păr peste așteptări. Dacă nu le-ar remarcă amintitul confrate, nici nu le-am pomeni. De dragul lui însă, să le facem nițică cinste.

Așadară: Nr. 2 ar trebui să fie, logic, 1: Concordatul poate fi denunțat. Evident. Am arătat mai sus. — 1. Constituțiunea juridică a Sfântului Scaun a fost alterată prin tratatele cu Italia din 11 Februarie 1929. Asta-i asta! Nici unei țări și nici unui învățat nu l-a trecut prin glăvă descoperirea românească. S'au schimbat raporturile dintre Italia și Sfântul Scaun, și nimic mai mult. — 3. Legea cultelor are dispozițiuni contrare concordatului. Răspunsul: Carl? Și dacă sunt, să se armonizeze. Concordatul a fost ratificat mult în

urma pomenitei legi. — 4. Libertatea catolicilor din România de-a comunica cu Sfântul Scaun, este un drept elementar și universal. Suprimarea lui este astăzi imposibilă și inutilă. — 5. Episcopii jură fidelitate „Regelui României” și respectarea Constituției și legilor ei. Pe cât știm, în această Constituție, pe care jură episcopii, se spune destul de limpede că este vorba de un stat „românesc”, și nu de un stat turcesc. — 6. Concordatul nu recunoaște unirea Bosarabiei. Foarte impresionant, de sigur. Numai cât: nu mai avea ce recunoaște. Fiindcă Papa, în dușmănia ce ne poartă, se grăbise să o recunoască încă în 1921. Atunci a fost trecut, oficial și definitiv, la eparhia de Iași teritoriul Basarabiei, cu toate parohiile catolice de acolo, pe care le-a cerșat în acest scop, împreună cu ep. Cisar, un delegat al Papel. Art. 3 al concordatului vorbește despre statul român în actualele lui granițe. Nu-i nevoie de recunoașteri speciale pentru diferitele provincii. Nu o face nici pentru Ardeal. Și nu în acest scop pomenește, în art. 2. Bucovina; ci pentru a-i da împărțirea administrativă bisericească: se va atașa eparhiei de Iași. Ceeace cu Basarabia se făcuse de mult.

Așa argumentele. Ele dovedesc lămurit un lucru: avem de-a face cu o „inițiativă ivită din îndemnul fanatismului ortodox” și cu „manevra unor instigatori ai intoleranței confessionale”. Exact contrarul la ceea ce credea d. Dimitrescu dela „Curentul”: „un act de ofensivă al impresarilor laici (și clericilor N. R.) ai ortodoxismului”. Cu atât mai condamnat, cu cât este mai stupid.

Concordatul este doar opera unor fruntași ortodocși necontestabili. Intre ei, d. V. Goldiș declară: „eu personal, primesc în plin toată răspunderea”; fiindcă „Concordatul respectă toate interesele statului român și nu aduce nici o jignire bisericii ortodoxe române”. Iar bisericii catolice, spune tot d. Goldiș, nu i-se dă prin el nici un singur drept „pe care aceasta nu l-ar fi avut până aci”.

Ortodoxia ar face mai bine, să ceară lămuriri dela fruntașii săi proprii, cari cunosc problema, înainte de-a aranja astfel de spec-

tacole, cari țării numai strica îi pot. Și în-lăuntru, învrăjbind, și în afară, surpând un prestigiu și o pace, pe care România a urmărit-o, cu succes, prin încheierea concordatului. Lucrând altfel, ea dovedește că pune sectarismul ei strâmt mai pe sus de interesele mari ale țării!

Pentru suflete și neam. Organizațiile religioase-morale și de cultură creștină: Reuniunile de misiuni, Reuniunile „Sf. Maria” de femei, Agru și Astru, lucrează în toate părțile provinciei noastre bisericești, cu succese dintre cele mai mângâietoare. Am semnalat toate aceste manifestări de viață, întru cât ni-s-au adus la cunoștință. Notele informative de mai la vale completează și ele acest tablou cu noi linii de lumină.

Rellefăm în locul prim activitatea bogată în roduri a *Reuniunii de misiuni din eparhia Lugojului*, care s'a îngrijit ca în aceste Paresimi să se țină sfinte deprinderi sufletești, înafară de cele din Silagiu și Silvașul de sus, și în *Densuș* (predică p. Gh. Munteanu, vicarul Timișoarei, ajutat la mărturisiri de p. C. Mișu și N. Stoica); la *Minthia* (vestitor al cuvântului fiind p. Dr. Nicolae Brânzeu, confesor ajutor p. Rîșniță); la *Visag* (17—20 Martie) și *Sintea* (25—27 Martie), — în amândouă parohiile predicând p. Ion Munteanu, având de ajutători la mărturisiri pe p. I. Clorțea, resp. I. Fântănaru, — precum și la *Reșița*, în zilele de 3—10 Aprilie, cu predici ținute numai seara, de p. Dr. Nicolae Brânzeu, care în 2—3 Aprilie făcuse și *retnoirea misiunilor* la Bocșa montană. Spovedanii și cuminecări neobișnuit de multe aproape în toate locurile.

Reuniunea „Sf. Maria” a femeilor române unite din Cluj se poate lăuda și ea cu o serie de realizări însemnate: împodobirea bisericilor din Cluj, ajutorarea săracilor, văduvelor și orfanilor, distribuirea de ajutoare studenților și studentelor, premiarea alor 160 elevi la studiul religiei; daruri ca: ghete, stofă de paltoane și de-ale mâncării în valoare de 31,172 Lei; șezători, petreceri și conferințe (Dr. Aug. Popa, Dr. Valer Moldovan, Dr. Emilian Lemenyi și

Dr. Avram Cosma). Ascultând raportul dnei Livia Boilă despre activitatea Reuniunii vreme de un an, raport citit în adunarea generală din acest an, Preasfințitul Iuliu a putut spune cu drept cuvânt c'a avut parte de-o oră de reculegere sufletească. De notat că la fel de bogate sunt și rapoartele filialelor din cartierele Calvaria, Dâmbul Rotund, Cordoș și Iris.

La *Oradea* s'au manifestat, viu și demn, *Astru și Agru*. Asociația Studenților noștri a aranjat în 20 Martie c. o foarte isbutită șezătoare culturală, cu puncte de cor, orhestră, o declamare și conferința p. Tăutu: Poate fi un intelectual religios? Agru a ținut și el o șezătoare culturală în 27 Martie, cu un program variat și select, culminând în conferința cu proiecțiuni luminoase a p. Ion Gârleanu, despre Sf. Antoniu de Padua. Numeroasa asistență s'a îndepărtat încântată de cele văzute și auzite.

Dele Domnul să încreștăm cât mai multe asemenea dovezi de viață din cât mai multe părți a provinciei noastre bisericești!

Filozofia celui sătul. Preoțimea își reclamă, cu ultima disperare, salariul neplătit de atâta amar de vreme. Glasul ei de tânguire și de protest răsună în pustiu. Cei mari sunt departe. Nu aud. N'au rușine de oameni, nici frică de Dumnezeu, care totuși nu va lăsa neplătită atâta neleguire. Și o va pedepsi, poate, în trupul și sângele țării, care rabdă încă o astfel de cărmuire.

Căci guvernul, care a așezat pe preotul unit din Ardeal în scala de salarii mai jos decât pe ultimii servitori ai ministerului, n'are acum vreme să plătească nici această sumă mizerabilă. Este ocupat cu asanarea băncilor și plătește 15 milioane în datoriile călăreșilor dela Jockey-Club; înființează noi subsecretariate; aruncă o pomană de circa 800 milioane pentru două simpatice băncuțe cari au traficat acțiuni petrolifere „Steaua Română”; și multe alte isprăvuri naționale foarte urgente. Deci n'are vreme, nici bani pentru preoți!

Nici nu pricepe, de ce se tot tânguie. În definitiv o duc foarte bine. Încă n'au murit de foame. Le merge chiar strălucit. Ia uități-vă

□ □ Foia „Unirii” □ □

Religie și artă

de pr. Ioan Brânzeu

Religie înseamnă a te cufunda în Dumnezeu. A-i oferi, a-i jertfi lui Dumnezeu minte, inimă și aspirații, precum și produsul acestor facultăți: științele și artele. Rămânem la arte. David împăratul salta în fața sicriului legii și cânta psalmi, acompaniat de chitară, iar alături de dânsul mulțimea leviților preamăria pe Dumnezeu în timpane și hore, în strune și organe. Fiul său, Solomon a ridicat lui Dumnezeu Savaot templu măreț, capod'operă de arhitectură și artă decorativă. — Păgânii eghipteni, greci și romani, cinstitori ai lui Mohammed ori ai lui Buddha n'au rămas mai pe jos: Parthenonul, templul din Karnak, cel din Bangkok sau de pe Capitoliu, acelaș lucru îl predică: a-i oferi lui Dumnezeu tot ce arhitectura, sculptura și arta decorativă a creat mai frumos și mai măreț. Acestea la păgâni.

Cum cerul e mai pe sus de pământ, așa religiunea creștină întrece pe cele păgâne; arta creștină, pe cele păgânești. Boltele cucernice ale „Sfintei Sofii”, ogivele avântate spre ceriuri ale domului din Colonia, Reims ori Milano, cupola caldee răsădită pe creștetul „Sfântului Petru” sau armonioasa fațadă „Notre Dame”

preamăresc prin glasul lor de linii și proporții pe creatorul armoniei universale, care ne vorbește prin frumuseța câmpiilor înflorite, cât și prin armonia lumilor siderale, ce plutesc în nemărginire.

Mozaicul bazilicii din Ravena, „Cina” lui Leonardo, madonele lui Raffael, precum și frescele nu demult scoase la lumină de sub straturi de culoare și tencuială ale Bisericii domnești din Curtea de Argeș ne prezintă aceeași inimă omenească, ce nu încetează a preamări pe Dumnezeu prin tot ce artele plastice au produs mai armonios și expresiv.

Cât aur, ce sforțări cerebrale, câtă îndemănare artistică s'a irosit, până ce pământul a crescut aceste podoabe, cine ar putea să ne-o spună? Dar nu e greu de ghicit, că în dosul acestor jertfe se ascunde totdeauna o inimă arzând de dragostea lui Dumnezeu. Sculptorul catedralei gotice (și erau cartiere întregi de sculptori-pietrari!) se simțea fericit, dacă și găsia moartea căzând de pe schele înalte, întocmai ca Manole al nostru.

Dar unde este azi aceea iubire ce nu pune limite zelului și jertfei? La noi o întâlnim rar de tot. — Să privim în jurul nostru. La orașe mari, între minoritari schele ce putrezesc și ziduri netencuite ce se macină. Triste dovezi ale unei credințe în agonie. Statul român preocupat cu asanarea băncilor evreești nu-și face chestie de onoare din terminarea sfintelor lăcașuri.

La sate, unde credința ființează încă grație legii atavismului, întâlnim noile întru chipări de case de rugăciune: gigantice cutii de chibrituri din lemn ori piatră, după model calvin, în cari credincioșii se ceartă pentru un loc mai de frunte. Adevărat, s'au ridicat multe biserici noi în ultimii 10 ani și n'ar strica să se cuprindă toate într'un album; dar știm și noi că s'au dat cazuri când credincioșii amenințau cu trecerea la ortodocșie, ne mai putând — săraci de suflet — să facă față repartițiilor, deși situația economică până mai ieri-alaltăeri era înfloritoare.

Dar arta? La noi, în majoritatea cazurilor, de ce nu s'a ținut cont de prescrierile artei? Nici acolo unde am fi putut aștepta. O artă bizantină-românească în arhitectură și sculptură. Întâi: lipsa de educație artistică a clerului nostru. Propune-se istoria artei în seminariile noastre? Pe cât știm nu. Tinerii leviți cercetează ei — în excursii — monumentele de artă, splendidele noastre monumente din vechiul regat? Trei ierarhi din Iași, Domnița-Bălașa din București, biserica domnească și „Mănăstirea” Curții de Argeș etc.? Le cunosc ei? Le cunoaștem noi preoții cari vrând-nevrând trebuie să fim uneori și arbitrii în ale artei? În Ardeal singurul monument de arhitectură neobizantină ar fi catedrala ortodoxă din Sibiu, dar... suntem prea departe de ea, pentru a o lua ca model, deși a fost zugrăvită de cel mai bun al nostru pictor, regretatul Octav. Szmigelsky.

Și încă una: creștarul nostru adunat cu

de pildă, la păr. secretar general al ministerului cultelor. El este, doar, reprezentantul și întruparea preoșimii. De el se isbesc mai întâi ochii guvernului. El bine, pariem că păr. *Crăciunescu* este aproape la curent cu încassarea salariului. Și nu-i de disprețuit acest salariu de mizerie. Fiindcă este, cuviosul: „consilier stabil, cu 19 mil lei lunar. Profesor cu 5 gradații la Acad. teologică din Sibiu până mai deunăzi; la un liceu din capitală astăzi. Preot cu biserică și, după cât aud, și cu enorie. Iar, *întâmplător* secretar general la culte” (Revista „Vitorul”, Nr. 7). Acest exemplar-tip privind guvernul, răspunde la plângerile preoșilor invariabil: răbdare! Mai ales că unele solii liniștitoare le trimite chiar cucernicia sa.

Nu știm însă până când va merge asta tot așa. Căci situația e clară: cei de sus sunt sătul. Iar cel sătul nu crede celui flămând. — Dreptatea și pacea ar cere să se purceadă tocmai invers decât acum: să se plătească salariile în ordine, după mărime. Cele mici întâi, și mai la urmă cele mari. Cei din urmă să vie la plată parlamentarii și ministrii. Poate că s-ar schimba nișel situația. O lege, articol unic, asigurând această ordine dreaptă a plăților, ar face țării un imens serviciu. Guvernul, dacă vrea binele, s-o aducă fără amânare!

Memento mori!

Ni-se sfârșesc zilele; adese fără de veste. Ne prăbușim unul după altul: azi mie, mâine ție!

În viață muncim din greu, cu dragoste, pentru mântuirea sufletelor și prin aceasta și în ogorul statului. Răsplata? Vai și amar! Turma abia își poate amăgi viața proprie de pe azi pe mâine; iar așa zisul salariu dela stat, nu vine cu anii! Mai rău nici că se poate. Totuși până trăim luptăm, ne sbatem ziua și noaptea, și o mai încurcăm. Dar când „vom leși din rudenă noastră”, ce va fi? — Rămân în urmă: soție, copii mici; de obicei în cea mai neagră mizerie, fără puțința de a câștiga un ban și, poate, cu însemnate datorii.

Soartă tristă și amară, care pândește pe cei dragi ai noștri. Ne cuprind fiori reci, când ne gândim la ea. — Totuși nu facem nimic pentru a ne apăra. Deși am putea face mult. Prin noi înșine. Dacă nu ne ajută nimeni, să ne dăm noi mână frățescă și să purtăm cu toții durerea celor năpăstuiți.

mari greutăți permis-ne-a oare să ne gândim și la artă? Cei cari au edificat biserici știu că chestia de artă a fost ultima care a putut fi desbătută, și de regulă a rămas nerezolvată, din lipsă de fonduri. Lipsă de bani, dar mai cu seamă lipsă de credință jertfelnică. Pentru mătasuri, rumenele, vin și țabac se găsesc și azi bani destui; pentru podoaba casei Domnului mai puțin. Aici e punctul nostru vulnerabil. Credințioșii noștri jertfesc, dar nu totdeauna din iubire, adese din ambiție ori mărime deșartă. — Preoșimea are cuvântul; a ei este datoria să facă din enoriași: fanatici ai ideii religioase. Când acest prim postulat va fi ajuns, nu va mai fi nevoie să se aducă icoane cu ramburs din Cehoslovacia. Atunci, sperăm, va fi apreciată și răsplătită și munca unor talente încercate ca Flaviu Domșa, Zeiler, Cabadaef, Simionescu, Marian și alții.

Și ca să închei tot cu muzica: doresc părintelui Cherebețiu să-și vadă cât mai curând epuizate operele tipărite pân' acum, căci până când muzica bisericască nu va fi luată în seamă serios, psalmii lui David, ori chiar bătrâneștile noastre podobii, anevoe vor înălța spiritele spre ceruri, ci mai degrabă le vor legăna (duhurile) spre somn.

Acest răspuns ni l-a dat nu de mult și fratele regretat Gavril cândva Pop-Vetiș, care ne-a părăsit fără de veste, pecetluind atât de tragic gândurile duloase pe cari ni le-a lăsat ca un testament, în Nr. 10 al „Unirii”.

„În loc să creăm, spunea el, în aceste zile de nesiguranță fonduri noi, eu aș zice să facem o reuniune de înmormântare. Avem atâtea reuniuni; pentru ce să nu avem și una de înmormântare?” — Mă alătur și eu la această părere. O găsec ducătoare la scop și ușor de realizat.

Suntem în Provincia mitropolitană de Alba-Iulia și Făgăraș la 1500 de preoși. Ce ar fi dacă *aceștia ar jertfi la fiecare caz de moarte a unui confrate suma de 100 Lei?*

Am avea o sumă de Lei: 150,000 de fiecare caz! Mai mult decât de ajuns pentru un ajutor momentan. Ar mai rămâne ceva și pentru alte scopuri; cum vom vedea. — Mai întâi însă să răspundem la întrebarea: Ar fi cu puțință să aducem această jertfă? Răspund, cu regretul Gavril Pop: dacă se poate în Basarabia, de ce nu și la noi?!

Vor fi, de sigur, și glasuri de îndoială și de rezervă. Par'că aud spunându-se că: nu suntem toți de aceeași vârstă, nici de aceeași sănătate; nu avem toți familie la fel; ori chiar că nu suntem toți avizați la ajutor. — Toate obiecțiile pot să fie și adevărate; dar sunt nedrepte din simplul motiv, că nu se împacă cu dragostea pe care Isus, la Ioan 13, 35. a stabilit-o de notă specială pentru noi: „Din aceasta vor cunoaște toți, că sunteți ucenicii mei, de veți avea dragoste între voi!” — Dacă este pentru tagma noastră vre-o chestie, care să necesite dragoste, apoi aceasta este: înființarea unei Reuniuni de înmormântare. În fața acestei porunci, nici o șovăire și nici o obiecțiune nu are loc. Suntem datori să începem fără amânare, cu toții. Să ne închipuim că suntem cu toții începători, și toate dificultățile dispar. — Să ne gândim mai bine ce și cum să facem, în concret. Eu socotesc așa:

Fiecare preot din provincia noastră metropolitană să fie obligat a fi membru al Reuniunii. — Fiecare frate de tot cazul de moarte să achite o taxă de 100 Lei, în termen de 30 zile dela deces, la of. protopopesc al său. — Protopopul să transpună suma la Ordinariat, iar Ord. la Mitropolie, de unde prin curier special să se trimită ajutorul stabilit la familia decedatului. — Taxa de 100 Lei fiecărui preot s'o achite timp de 20 ani; sau până la moarte, de cumva trece în veșnicie mai curând. — Din suma totală a cotizațiilor să se dea ajutoare variate, după măsura necazului: la moartea unui celib sau văduv fără familie ca spese de înmormântare Lei: 20,000; la moartea celui căsătorit, soției ajutor și spese de înmormântare Lei 40,000; unui minor rămas singur Lei 50,000; soției cu 1 minor, Lei 60,000; soției cu 2 minori Lei 80,000; soției cu 3 minori Lei 100,000; la 2 orfani de ambii părinți Lei 70,000; la 3 trei Lei 100,000; la 4 Lei 120,000. Suma întrecătoare peste ajutoare și spesele efective cu încassarea cotizațiilor, distribuirea ajutoarelor și altele, să se depună ca: *Fond pentru ajutorarea penzionarilor și preoșilor bolnavi*, cari necesită grijă în cutare spital ori sanator!

Iată, prin urmare, că stă în puterea noastră să ne facem acest bine mare. Numai să vrem. Și trebuie să vrem: e vorba de soarta familiilor noastre dragi! Pentru binele lor, să trecem la faptă cu un ceas mai de vreme!

Pr. Aurel Papiu

Jocul de-a dictatura. În repește rânduri, „înstita cârmuire” a țării românești a lăsat să se înțeleagă, că nu are un cult exagerat pentru venerabila matronă, care se chiamă Constituția. Grațiile ei sunt prea bă-

trâne pentru un ritm nou, ștregar și flușturatec. — Totuși, nu rabdă odată cu capul să-i zică cineva: guvern de dictatură. Și nici nu este, în întregul lui. Pentru că nu dictează nici într-un chip; ci joacă, după cum îi fluieră mizeria zilei, zăpăceala majorității parlamentare și capriciile venerabilului. Argetolanu.

Dar chiar aici e buba. Bătrânul domn ține cu orice preț, ca lumea să-i admire pumnul, celebru pe vremuri. De aceea, dă cu el în dreapta și în stânga. La nevoie și cu plăcere: în libertățile constituționale. — Nu poate suferi, de pildă, presa. Ar vrea să-i pună pumnul în gură. A și început. Ziarul „Calendarul” a fost, pur și simplu, suprimat. De ce? Nu prea înțelegem. A scris, ce-i drept, împotriva trustului zahărului, care jăfuește țara; și a dat în francmasonerie, care vrea să distrame sufletul creștin al neamului. Dar, pe cât știm, țara și interesele ei nu se confundă cu pomenitele instituțiuni glorioase și guvernul ar fi să reprezinte țara, nu trustul zahărului, nici slava francmasoneriei. — Dar, în sfârșit, ziarul a fost suprimat și nu i-se îngăduie să mai apară nici cum. Se pare că redactorii era să pătească ceva și mai rău.

Nu se lasă mai napoi nici irascibilul d. Vălcovici, ministrul comunicațiilor și al carnetelor de gazetari. O gazetă din București l-a atacat și i-a dat un epitet lucios, care strică pofta de mâncare. Măria Sa a fulgerat îndată pe îndrăzneții gazetari: le-a luat permisele de călătorie pe C. F. R. Bun, cum este însă, le-a dat răgaz un an. Dacă se vor purta bine, le recapătă.

Din așa pilde, — cari s'ar putea înmulți, fiindcă sistemul îngrădirii libertății scrisului continuă — s-a inspirat și prefectul din Arad. În fața unui areopag foarte select, a insultat pe corespondentul unor gazete din capitală, pe motiv, că nu scoate nevinovate autoritățile în chestia dezastrului pricinuit de revărsarea apelor. — Dacă mergem tot așa, azi-mâine presa întreagă va fi socotită primejdioasă guvernului și suprimată.

Ori, acest sistem trebuie să înceteze. Noi nu suntem încântați de desfrăul libertăților, de cari abuzează uneori gazetele noastre. Credem chiar, că o nouă lege a preselor, precizând răspunderile, este necesară. Totuși confiscările și suprimările arbitrare sunt un rău mult mai mare, decât greșelile de o zi ale efemeridelor. Constituția și legea le oprește. Sunt de prisos: și legile acum în vigoare dau posibilitate guvernului să urmărească și pedepsească pe vinovați. Renunțând la calea legală și utilizând „gestul de autoritate”, se strică prestigiul autorității. În țară și afară justifică ponosul ridicat și perhorescat, că trăim sub dictatură! Guvernul e dator să-l înlăture, intrând în lege!

Cu ce se ocupă miss-ele. În America, firește. Acolo-i doar adevărata lor patrie. Și ce patrie! Bogată și generoasă. Are miss-uri câtă frunză și iarbă. Ci-că toate, dar chiar toate fetele din țara dolarilor sunt adevărate „miss”. Fără excepție. Nu ca'n sărăcia dela noi, unde abia răsare câte una de oraș, ori în țara toată; care și ea trebuie căutată în târg, cu multă holbare a ochilor și cu migăloase măsurături, cum se face la cail de curse, bunăoară.

Ei bine, despre cele veritabile, din America, avem astă dată niscăi vești-povești. Nu despre toate. Numai despre elevele dela Trinity College din Washington. Fac astea niște isprăvuri de le scrie și în monitorul Papei dela Roma. Fac parte, în număr mare, din asociațiunile „Acțiunii Catolice”. Și nu se lasă scurătate în drepturi: își iau partea de „acțiune” cu vârf și îndesat. Un grup din ele, sub conducerea unei studente oarbe, se străduiește a

transcrie, după sistemul Braille, cărți catolice pentru nenorocii fără vedere. Alte cercuri, din „sodalele Preacuratei“, lucrează la adâncirea devoțiunii personale a studenților. Un grup însemnat învață catehism pe copiii cari nu cercetează școale catolice ori de a căror instrucțiune părinții nu se îngrijesc. Sunt și echipe de viltoare „stele“ — dacă nu pe pământ, de sigur în rai! — cari cercetează azilele de bătrâni, orfanotrofiile, casele de ocrotire a incurabililor, unde desfășoară admirabile programe distractive, spre a mai însenina pe cei întristați.

Au găsit însă ceva și mai interesant. Un patent original al lor. În tot cursul postului mare au făcut economii, renunțând la multe bunătăți lumești. Au adunat astfel un fond măricel. Au tipărit apoi mici opusculă și foi volante cu mîile, tratând pe scurt problemele controversate ale învățaturii catolice. Și le împart tot ele. De câteori una ori alta iasă în oraș, la cu sine un teanc. Și le lasă pe unde trece: în tramvai, în autobus, în toate părțile. — Și sunt foarte fericite de isprava lor.

Și au de ce. Așa miss-e, să ne tot dea Dumnezeu și nouă! Și e timpul suprem să începem a ni-le crește în acest spirit. Mișcare de presă nu se poate imagina fără colportaj viu și însuflețit. Iar aici tinerimea are rolul hotărîtor. Nu numai băieții, ci și fetele! — Să ne gândim la acest lucru mai ales acum, când discutăm chestiunea cotidianului creștin!

Știri mărunte

Jubileu preoțesc. S'au ținut la noi și la Oradea. Prilej: împlinirea alor patruzeci de ani de preoție. Jubilant: la noi p. Dr. *Ambrósia Cheșianu*, canonic-vicar, și p. Dr. *A. C. Domșa*, protopop; la Oradea p. Dr. *Iacob Radu*, prepozit capitular. Muncitori neobosiți și nepretențioși în toate posturile ce le-a hărăzit pronia cerească și mai marii ierarhici, biserica participă la bucuria lor de acum și le dorește încă mulți ani de viață rodnică, spre mărirea lui Dumnezeu și binele obștesc. — Aceasta este și dorința noastră.

Din viața religioasă a Beiușului. O frumoasă procesiune s'a făcut, în ziua de 15 Aprilie c. de către credincioșii noștri din Beiuș. Nouă preoți și 2 diaconi îmbrăcați în odăjdii, însoțiți de o mulțime mare de credincioși, elevi și eleve, au dus o cruce dela internatul »Pavelian« de băieți la bisericuța »Cristos Rege«, pentru a fi ridicată acolo. P. Dr. Ludovic Barral, rectorul internatului de băieți, a ținut o frumoasă predică, despre cruce, îndemnând pe elevi ca, părăsind băncile școlii, acest focar de viață creștinească, să umble totdeauna în umbra crucii. Ascultând aceste sfaturi, cu siguranță nu vor luneca în noroiul fărâdelegilor, în care se tăvăleşte astăzi cea mai mare parte a omenirii. — Să dea Dumnezeu ca sămânța sămănată de acești slujitori harnici ai altarului, să cadă în pământ bun, și să aducă rod cu sutele, spre mărirea lui Dumnezeu și înflorirea sfintei noastre Biserici. (P. E. Reni).

Renașterea religioasă a intelectualității franceze. »La Croix« din 22 Martie c. notează, cu îndreptățită mândrie, un gest semnificativ al tineretului francez de azi, chemat ca mâine să conducă destinele patriei și ale neamului. Gestul este: obligațiunea în scris alor 14.600 studenți dela școalele superioare de a se mărturisi și împărtăși de sf. Paști ale acestui an. (Anul trecut făcuseră același lucru 13.300 studenți). Dacă se va ținea seamă de faptul că numărul studenților academicieni și universitari cari primesc sfintele taine de ziua Învierii și fără de acea obligație în scris e mai mare ca

cel de sus, se poate lua ca sigur că cel puțin 20.000 de tineri intelectuali își fac chestie de conștiință și de demnitate din împlinirea datorințelor creștinești pascale. — Întărită pe așa temelii morale solide, Franța poate privi cu încredere în viitor. Când vom avea și noi o atare mângâiere?

Cuvânt ascultat. Episcopul de Pittsburg, Mons. Boyle, s'a adresat bărbaților din eparhia sa rugându-i întru Domnul să uciză în sufletele lor păcătoasa poftă de avere cu orice preț. Le-a indicat și căile ducătoare la acest scop: rugăciunea și faptele îndurării. Cuvântul acesta a avut un rezultat ce a întrecut orice așteptări. La mai bine de 400 de altare au ținut, grupuri-grupuri de bărbați, lungi ore de închinare. Aproape fiecare biserică din eparhie a ținut apoi și procesiuni religioase tot numai din bărbați. Bazată pe acest fapt, gazeta săptămânală »America« nădăjduiește în reușita unei mișcări euharistice americane, cu milioane de aderenți fervenți. — Strălucită pildă de credință vie, bărbătească, ce execută, nu se mulțumește numai să aplaude cuvântul ierarhicesc!

Locale. Dumineca viitoare, sărbătoarea Învierii, va predica în catedrală p. Dr. *Ioan Coltor* canonic; Luni, a doua zi de Paști, p. Dr. *Augustin Tătar*, canonic; Marți, a treia zi de Paști, p. Dr. *Nicolae Lupu*, prof. la Academia de teologie.

— Dumineca trecută s'a încheiat ciclul conferențelor »Astrei«. Doamna *Virginia Pula*, profesoară a școlii normale de fete, a vorbit publicului, pe care deabia l-a cuprins sala de gimnastică a liceului de băieți, despre probleme de educație. Frumos și creștinește. A arătat adevăratul ideal al educațiunii: perfecțiunea morală; rolul mamei și al bisericii în marea misiune a formării caracterelor. — Incântat, publicul a răsplătit cu furtunoase aplauze preafrumoasa conferință.

— În aceeași zi de Duminecă, după amiază, în aceeași sală, s'a desfășurat *ședința festivă, artistico-literară a soc. »Inocențiu M. Clain«* a studenților academiei de teologie. Sala ticsită de lume aleasă. Program variat și bogat. După cuvântul de deschidere al președintelui (M. Socaciu), au urmat, învrăstăte, coruri frumoase conduse de p. Dr. C. Cherebețiu, versuri spuse cu mult simț (de I. Țălnariu și G. Luoraș), și o disertație despre »stoicism și creștinism« (de Ș. Medveșan). Venitul acestei serbări laudabile servește și acum vechiul gând al Societății și al întregului Blaj: ridicarea unui bust episcopului mucenic Inocențiu. — Facă Domnul, să-l vedem înfăptuit cu un ceas mai de vreme.

— Lumea școlară a institutelor noastre de învățământ s'a împrăștiat deja, aproape în întregime, în lungul și latul țării la căminurile părințești, după temeinicile primeneli a *exercițiilor spirituale*. Slujba de părinți exercitanți, în acest an, au deprins-o p. Dr. *Augustin Tătar* canonic, la școalele de fete; p. Dr. *Ion Gârleanu*, franciscan, la clasele superioare ale școalelor de băieți; p. Dr. *Nicolae Lupu* la clasele inferioare ale liceului de băieți.

Francmasoneria la lucru. Frații cu trei puncte nu-și dau odihnă oaselor. Ura față de Hristos și față de vicarul său de pe pământ îi stimulează într'una la muncă întezită împotriva acestor două puteri lor nesuferite. Primatul în apostolia dușmăniei îl are marele Orient, din Paris. Una din ramificațiile acestei loje se întinde până în Polonia. Lozinca dată aci este: cât mai mulți oameni de-ai lojei la locurile de conducere! Legătura cu cei din Franța o fac frații: Mühlstein și Frühling. Ținta atacurilor este biserica. Cea catolică, se înțelege. În acest scop patronează și pe liberucetători și mișcarea ateistilor, cari stau direct sub influința Moscovei și a Internaționalei III. Scrisorile compromițătoare, aflate la Hempelt și Watt — doi

adepti ai organizației ateiste, jinuși de poliția polonă — le-au demascat legăturile cu centrala bolșevică. Totodată s'a constatat că și sumele cheltuite cu propaganda făcută de aceștia, tot din Soviet au venit. Pe francmasoni însă puțin îi împoartă această împrejurare, odată ce-i vorba de distrugerea lui Hristos și a Miresei sale. — De-ar fi și fiii luminii atât de consecvenți și conștienți în lucrarea binelui, ca acești emisari ai iadului în opera lor destructivă!

Cercetaș care a aflat calea vieții. Doctorul și radiologul englez Cantell a fost, din tinerețe, membru însuflețit și brav al cetelor de cercetași. A iubit natura lui Dumnezeu și i-a bătut cărările în lung și larg. Până a dat, în cele din urmă, de drumul vieții adevărate. El era, anume, anglican. Și într'una din excursiuni, a întâlnit o ceată de cercetași catolici. Frația și pretenia s'a legat ușor și trainic. Tânărul Cantell a rămas impresionat de credința tovarășilor. A început a se interesa de aproape de catolicism. Mai ales când cel mai bun prieten al său s'a convertit și s'a făcut călugăr Dominican. N'a mai așteptat mult nici el. În 1925 intră în biserică adevărată. Mai mult: vrea să fie preot. Episcopul din Plymouth îl trimite la Roma, în colegiul Beda, destinat vocațiunilor tardive. Zilele trecute i-s'a împlinit visul: a fost hirotonit preot. Și acum, mulți din vechii lui tovarăși de cercetășie vreau să apuce aceeași cale. — Multe drumuri duc la Roma și la Dumnezeu!

† **Simion Sârbu**, din Tritenii de jos, părintele unei frumoase familii de fruntași ai bisericii noastre și cumnat al p. Dr. canonic Dr. Ioan Sâmpăleanu — cărora le transmitem condoleanțele noastre — s'a stins la 16 Aprilie crt. în anul 75 al vieții. — Fie-i partea cu dreptul!

† **Nicolae Ciura**, primar al orașului Abrud și fost ofițer al legiunei române din Italia, a adormit în Domnul, în 16 Aprilie crt. la vârsta de 49 ani. P. Dr. Alexandru Ciura, fost profesor al liceului de băieți din Blaj și director al »Unirii« — căruia îi exprimăm sincere condoleanțe — plânge în răposatul pe iubitul său frate. — Odihnească în pace!

Telefonul »Unirii«

B. Cluj. Nu ne place să suflăm în focul din vatra altuia. Dat fiind însă că, în cazul concret, buclucul s'a născut tocmai din pricina că nu ardea nici un foc în vatra Patriarhiei bucareștene, Vă lămurim: E perfect adevărat, că d. N. Iorga, la alegerea marilor moguli ai ortodoxiei, a votat pentru faimosul d. Tudor Popescu, zis Dominant. De ce? Fiindcă marele învățat și-a zis, cu înțelepciunea străbunilor: la așa cap, așa căciulă! — Da de unde se știe pe cine a votat d. Iorga, dacă votul a fost secret? Răspundem: fiindcă nu era foc în Sala Patriarhiei! — Da ce are a face focul cu votul? Are; cum să n'aibă. Că dacă nu-i foc, nu se ard buletinele, ci ajung în mâna cui nu trebuie; și ele, neghioabele, spun ce nu se cade. — Și de ce nu era foc la Patriarhie? Ei asta-i! Parcă D-ta nu știi că a murit Kreuger; și ortodoxia, expresie istorică a duhului național românesc, a hotărît să nu mai aprindă nici un chibrit până nu se lichidează moștenirea suedezului. — Păi atunci tot așa va fi și în viitor? Nici decât. Fiindcă s'a găsit un geniu pravoslavnic, generos și inventiv, care a trimis părintelui Patriarh, în dar, o brichetă admirabilă, care aprinde focul și, la nevoie, arde și buletinele de votare. Astfel buna rânduală a alegerilor eparhiale, pacea și liniștea unei biserici întregi, este de-acum asigurată. Printr'o brichetă!

I. Sibiu. Lipsa de prudență de care a dat atâtea dovezi până acuma oficiosul mitropoliei din urbea Dr. e o boală molipsitoare. A luat-o, telegrafic, și »Revista Teologică«. E firesc să sufere urmările. Cum a pătî-o cu faimoasele declarații ortodox-liberale ale Patriarhului. Pe când le apăra ea mai cu foc, Sanctitatea Sa le-a desmintit. Și a lăsat-o așa, cu gura căscată. — Și tot atunci, a mai făcut o boboată. Întru apărarea afirmațiilor reprobate de Patriarh, revista se provoacă la anumite broșuri de confesionalism politic, scrise de p. Dr. Nichifor. Timid și modest ce-i drept: în paranteze. O face totuși. Și nu-i bine. Fiindcă lumea cunoaște înalta valoare a celebrelor broșuri iscalite anonim. S-a arătat, la timpul său, cu dovezi nerăsturnate, publicate unele oficial de către chiar ministerul instrucțiunii, altele de presa noastră, cum bățiosul părinte stă pe picior de războiu greu cu adevărul. Și s'a mai arătat într'un chip; foarte puțin simandicos și nu prea glorios pentru autor. Un preot de-ai noștri a deschis proces pentru anumite afirmațiuni cucernice. De frica urmărilor, voinicosul autor a sărit din tușă. Și s'a putut vedea astfel, că gloria p. Dr. Nichifor îi revine, după dreptate, dlui prof. N. Colan. Și s'a mai văzut ceva: vajnicul apologet a rugat pe popă unit să-și retragă para, fiindcă el retractează afirmațiile pricinase. A greșit. — Cam așa stă treaba cu broșurile. Nu-i bine să le scoată din noaptea uitării.

P. Boghin. Problema este, de sigur, una din cele mai grele și mai delicate ale întregii pastorații. Este totuși foarte limpede: Biserica, păzitoarea adevărului și legilor firii, nu poate admite nici o transacție pe chestiuni de principiu. Nu poate deci îngădui, în nici un chip, călcarea legilor naturii, împotriva cărora păcătuiesc grav toți aceia cari, pe căi artificiale, împiedecă nașterea de fii. — Exagerează totuși și falsifică adevărul aceia cari pretind, că biserica catolică nu admite în nici un caz și nici un fel de »reglementare a nașterilor«. O admite; însă într'un chip care să nu fie în conflict cu morală, a soților. Adecă într'o singură formă, indicată de natura însăși: abținerea (Capellmann). Știința de astăzi arată, că nici nu trebuie să fie totală, cum se credea până acum; ajunge una periodică. Biologul Knaus și medicul Onigo au dovedit, anume, că un anumit sistem de abținere periodică evită cu certitudine concepțiunea; fără nici o influențare a stării sanitare. Și, evident, fără atingerea legilor morale. — Recomandăm cartea, limpede și temeinică, scrisă asupra acestei teme delicate de către medicul I. N. I. Smulders: »Periodische Enthaltung in der Ehe. Methode: Onigo-Knaus«; (trad. românească apărută la G. I. Manz, Regensburg RM. 3 50). Foarte utilă pentru toți cari îngrijesc suflete și pentru miresii intelectuali.

Am primit abonamentul pe 1932: Oficiul parohial Vad, Oficiul parohial Bozed, Oficiul parohial Cizer, Oficiul parohial Gherța mare, Dr. H. Focșani, S. Arad, P. Almaș, S. Iași, C. Bălți, Oficiul parohial Rodna vechie, Dr. D. Mociu, P. P. Iezuiți Cernăuți.

M. Cluj. Confirmăm, cu mare mulțumită, primirea sumei de Lei 1400, abonament pe 1931 dela parohiile Așchileul mare, Apahida, Cluj, Cluj-Cordoș, Feleac, Popești și Someșeni.

Oficiul protopopese Orăștie. Am primit 200 Lei, abonament pentru Oficiul parohial Romos pe 1930.

Oficiul parohial. Zorlențul mare. Confirmăm primirea abonamentului pe 1931.

Oficiul parohial Vama. Chităm primirea abonamentului pe 1931.

Gh. Șiria. Am primit 200 Lei. Achitat până la 30 VI 1931.

P. Oravița. Am primit abonamentul pe 1930 și 1932.

S. Chinza. Am primit abonamentul restant pe 1931.

SOCIETATEA DE EDITURĂ „SFÂNȚA UNIRE“, BLAJ.

CONVOCATOR

În baza art. 35 din statute, Onorații membri ai Societății de editură „Sfânta Unire“ sunt convocați la

a V-a adunare generală

ce se va ținea Vineri, în 6 Maiu 1932, orele 5 d. m. în localul „Casinei Române“ din Blaj.

ORDINEA DE ZI:

1. Constituirea adunării.
 2. Raportul Consiliului de Administrație și al Comitetului de Cenzori, Bilanțul și darea absoluturului.
 3. Alegerea alor 3 membri în Consiliul de administrație.
 4. Fixarea marcelor de prezență pe anul 1932.
 5. Eventuale propuneri, cari, în baza § 34, trebuie prezentate Consiliului în scris cu cel puțin ciuci zile înainte de adunarea generală.
- Blaj, la 18 April 1932.

Dr. Nicolae Brânzeu

v. președintele Consiliului de administrație.

Bilanț General la 31 Decembrie 1932

ACTIVE		PASIVE	
Cassa: depuneri la bănci	1,008,307.25	Capital societar	1,000,000.—
Editură	226,818.—	Fond de rezervă	165,000.—
Debitori	184,717.—	„ cultural	65,000.—
Mobilier	3,350.—	„ de amortizare	21,448.—
		„ „ penzie	15,000.—
		Creditori	44,490.—
		Tantiemă	534.25
		Dividendă	111,720.—
	1,423,192.25		1,423,192.25

Conto Profit & Perdere

SPESE		VENITE	
Impozit	11,514.—	Dobânzi după depuneri	68,130.—
Marce de prezență	2,000.—		
Chirie	12,000.—		
Salare	24,000.—		
Spese	18,616.—		
	68,130.—		68,130.—

Blaj, la 31 Decembrie 1931.

Victor Moldovan m. p.
expert contabil

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Dr. Nicolae Brânzeu m. p.
vice-președinte

Dr. Augustin Tatar m. p.
admin. delegat

Iacob Popa m. p.

Ștefan Roșlanu m. p.

Dr. Victor Macavelu m. p.

Vasile Suciu m. p.

Aurel C. Domșa m. p.

Iuliu Malor m. p.

Dr. Iacob Radu m. p.

Alexandru Lupeanu m. p.

Dr. Alexandru Ciple m. p.

Subsemnatul Comitet de Cenzori am examinat conturile „Bilanț, Profit & Pierdere“ ale societății de editură „Sfânta Unire“ și le-am aflat în consonanță cu registrale.

COMITETUL DE CENZORI:

Dr. Ambroziu Chețlanu m. p.
președinte

Alexiu Pop m. p.

Ioan F. Negruțiu m. p.

Vasile Moldovan m. p.

Iosif Bucur m. p.

A apărut:

Mult așteptata operă de unificare a limbii:
Dicționarul enciclopedic ilustrat al limbii române,

Cartea Românească

de I. Aurel Candrea și G. Adamescu.

Conține: 60.000 cuvinte — 8000 ilustrații — 120 hărți — 83 tabele — 23 planșe colorate — 500 locuțiuni — 2000 pagini format mare. Volumul legat elegant în pânză.

Prospecte și informațiuni a se cere dela

Editura „CARTEA ROMÂNEASCĂ“

București B - d. Regele Carol I Nr. 3-5

(70) 2-2

Administrația Centrală Capltulară, Blaj

No. 407—1932.

Inchiriere

Se aduce la cunoștință, că începând cu ziua de 1 Maiu 1932, se dă în chirie localul de prăvălie, curtea și grădina din Piața Inocențiu Micu Klein No. 21, pe timp de 3 ani. Oei ce reflectează la acest local își vor înainta ofertele de chirie, închise, la Administrația C. Caplit. până în 28 Aprilie 1932 ora 12.

Blaj, 12 Aprilie 1932.

Dr. Ambroziu Chețlanu

(66) 2-2

adm. capit.

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

foșt

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

5-1 999

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericesti. Vestiminte din cele mai bune stoffe.

Prapori de mătăsă din Damasc Candelabre din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Potire, cădelnițe, picside, epitrafire.

Fabrică de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabric clopote orice mărimi din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și se află în depozit de ori ce mărimi.

Prețurile cele mai scăzute.

VASILE HOZA

Sibiu, Piața Mică Nr. 14

(84) 1

„AJUTORUL“, Bancă de Credit, Comerț și Economii, Societate An. TEACA

CONVOCARE

In conformitate cu Art. 10 din statute, se convoacă a

VI ADUNARE GENERALĂ ORDINARĂ

a acționarilor pentru ziua de 4 Maiu 1932, ora 10 a. m. în localul Institutului din Teacă.

Vor avea dreptul a lua parte la această Adunare generală toți acționarii, cari vor depune acțiunile lor la cassa Institutului până în ziua de 3 Maiu 1932.

Acționarii votează în persoană, sau prin mandatar autorizați, cari trebuie să fie și ei acționari.

Dacă adunarea generală nu va întruni majoritatea cerută de statute pentru a putea delibera și a lua hotărâri valide, ședința se amână pentru 8 zile și anume pentru ziua de 12 Maiu 1932, când se va ținea fără altă convocare la aceeași oră și același sediu, oricare ar fi capitalul prezent, sau reprezentat.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul Consiliului de Administrație și a Comitetului de Cenzori, aprobarea și darea absoluturii pe gestiunea anului 1931.
3. Distribuirea beneficiului net.
4. Alegerea a 3 membri în Consiliul de Administrație.
5. Alegerea întregului Comitet de Cenzori pe 3 ani.
6. Eventuale propuneri anunțate în scris Consiliului de Administrație.
7. Inchiderea adunării.

DIRECȚIUNEA.

BILANȚUL GENERAL

încheiat la 31 Decemvrie 1931

ACTIVE

PASIVE

Cassa	84.039	Capital	2,000.000
Cambii scontate	5,877.694	Fond de rezervă	104.516
Cambii cu acoperire ipotecară	1,117.728	Fond de rezervă a creanțelor dubioase	172.339
Cambii scont industrial	199.500	Fond de penzie	51.310
Debitori în cont curent	793.264	Depuneri spre fructificare	3,470.393
Diverși debitori	164.309	Reescont	2,791.930
Imobilele Institutului la Teacă și Râciu	600.000	Diverși creditorii	196.698
Mobilier și case de fier	50.000	Dobânzi anticipative	30.608
		Beneficiu net al anului 1931	138.740
		Minus donația fond. pt. creanță dubioase	70.000
	8,886.534		68.740
			8,886.534

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE

încheiat la 31 Decemvrie 1931

DEBIT

CREDIT

Interese la depuneri și reescont	432.893	Interese și comisioane	811.660
Salare	164.400		
Spese generale	75.627		
Fondului de rezervă a creanțelor dubioase	70.000		
Beneficiu net	68.740		
	811.660		811.660

ss. Moise Petric director
contabil autorizat.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

ss. Ioan Hossu președinte,
ss. Dr. Aurel Caliani,

ss. Grigoriu Manoila, ss. Alexandru Gherghel,
ss. Augustin Pop, ss. Vasile Man, ss. Ioan Pop,

ss. Simion Chibulcutean,
ss. Teofil Hossu.

COMITETUL DE CENZORI.

Verificat și aflat în ordine.

Teacă la 11 Aprilie 1932.

ss. P. Decel președinte.

ss. Alexandru Moga, ss. Simion Nicoară, ss. Aurel Marinovits, ss. Teodor Bunus